

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE
z dnia 2019 r.
w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody
„Mszary Tuczyńskie”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.¹) zarządza się, co następuje.

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Mszary Tuczyńskie”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2.1. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie mozaiki siedlisk i ekosystemów łąk wilgotnych i ziołorośli, zbiorowisk mokradłowych, lasów bagiennych oraz kompleksów źródliskowych wraz z procesami ich naturalnej dynamiki oraz związaną z nimi cenną florą i fauną.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu, o którym mowa w ust. 1 są:

1) ochrona walorów rezerwatu:

a) ekosystemów leśnych i zaroślowych, wodnych i łąkowych:

- źródliskowych lasów bagiennych nawiązujących do olsu źródliskowego,
- turzycowisk i ziołorośli jako ogniwa przejściowego do zbiorowisk bagiennych,
- roślinności wodnej i szuwarowej o wysokim stopniu naturalności,
- reliktywów zbiorowisk wilgotnych łąk oraz muraw napiaskowych,
- chronionych siedlisk przyrodniczych,

b) nielicznych populacji rzadkich i chronionych gatunków flory naczyniowej i zarodnikowej, w tym: kocanek piaskowych *Helichrysum arenarium*, grzybieni białych *Nymphaea alba*, błotniszka wełnistego *Helodium blandowii*, drabika drzewkowatego *Climacium dendroides*,

2) położenie rezerwatu w całości w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016, w części na obszarze Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 oraz na terenie obszaru chronionego krajobrazu Puszcza nad Drawą;

3) promowanie wiedzy o wartościach przyrodniczych rezerwatu oraz o podejmowanych zabiegach ochronnych wśród społeczności lokalnej;

4) zaangażowanie instytucji i stowarzyszeń naukowych do prac związanych z monitoringiem i badaniami naukowymi.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków dla rezerwatu zawiera załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 5. Działania ochronne, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji, określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6.1. Wskazuje się w rezerwacie obszary i miejsca udostępniane dla celów edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych.

2. Lokalizację obszarów i miejsc udostępnianych dla celów edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 7. Wprowadza się następujące ustalenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczo, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczo oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych:

¹ zmiany do Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zostały opublikowane w Dz. U. z 2018 r., poz. 2244, poz. 2340

PROJEKT

- 1) utrzymać dotychczasowy sposób przeznaczenia i użytkowania gruntów na działkach ewidencyjnych należących do rezerwatu,
 - 2) utrzymać całość obszaru jako wyłączony z możliwości lokalizacji wszelkiej nowej infrastruktury technicznej niezwiązanej z udostępnieniem i funkcjonowaniem rezerwatu,
 - 3) utrzymać całość obszaru jako wyłączony z możliwości prowadzenia działań mogących przyczynić się do zmiany stosunków wodnych w sposób mogący wpływać negatywnie na cel ochrony przyrody rezerwatu i pozostałych form ochrony, w granicach których znajduje się rezerwat.
- § 8.** Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**Załącznik nr1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia ... 2019 r.**

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków.

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych
Zagrożenia wewnętrzne istniejące		
1.	Sukcesja naturalna związana z wkraczaniem zadrzewień i krzewów na obszar zbiorowisk łąkowych w rezerwacie.	Usuwanie nalotu drzew i krzewów z powierzchni łąk. Mechaniczne koszenie siedlisk łąkowych poza okresem legowym zwierząt lub wypas ekstensywny.
Zagrożenia wewnętrzne potencjalne		
2.	Zmiany stosunków wodnych w rezerwacie, w tym wahania wód powierzchniowych i gruntowych oraz związane z powyższym procesy murszenia i degradacji siedliska.	Kontrole stanu zachowania celu ochrony w rezerwacie (raz na 3-4 lata) prowadzone w ramach obowiązków statutowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie. W przypadku wystąpienia zagrożenia podjęcie działań zapobiegawczych.
Zagrożenia zewnętrzne istniejące		
3.	Neofityzacja – wkraczanie i ekspansja gatunków obcych geograficznie, przede wszystkim niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> oraz rdestowca ostrokończystego <i>Reynoutria japonica</i> .	Wielosezonowe usuwanie gatunków obcych z terenu rezerwatu.
4.	Sąsiedztwo gruntów prywatnych – postępująca intensyfikacja zabudowy na terenach należących do miasta Tuczno i związana z tym presja bezpośrednia oraz oddziaływanie pośrednie (m.in. hałas), przekształcanie działek rolnych położonych w sąsiedztwie jeziora Tuczno na działki rekreacyjne i ich parcelacja.	Edukacja ekologiczna lokalnej społeczności w zakresie wartości i potrzeb zachowania przedmiotów ochrony w rezerwacie w celu utrzymania strefy buforowej przylegających do rezerwatu terenów dawnych użytków rolnych pokrytych zbiorowiskami łąkowymi.
5.	Niekontrolowana antropopresja obejmująca wydeptywanie brzegu jeziora, uszkodzenie roślinności i siedlisk, płoszenie zwierząt, zaśmiecanie obiektu, budowę kładek i ścieżek, kradzież drewna, rozpalania ognisk, kłusownictwo głównie rybackie.	Oznakowanie rezerwatu tablicami informującymi o nazwie rezerwatu i zakazach obowiązujących na obszarze rezerwatu oraz ich bieżące utrzymanie i konserwacja. Regularne usuwanie zaśmieci z obszaru rezerwatu. Kontrola przestrzegania zakazów obowiązujących w rezerwacie. Usuwanie elementów nielegalnej ścieżki oraz pomostów na terenie rezerwatu. Skanalizowanie ruchu turystycznego w rezerwacie poprzez udostępnienie obszarów i miejsc wyposażonych w tablice edukacyjne.
6.	Zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych.	Kontrola stanu czystości i przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód w zlewni jeziora, w tym nielegalnemu odprowadzaniu ścieków do wód jeziora Tuczno.
Zagrożenia zewnętrzne potencjalne		
7.	Zmiany stosunków wodnych w rezerwacie wynikające ze zmian poziomu wód w jeziorze Tuczno.	Monitoring hydrologiczny oraz w zależności od potrzeb ustabilizowanie poziomu wód jeziora poprzez budowę trwałego progu piętrzącego na odpływie.

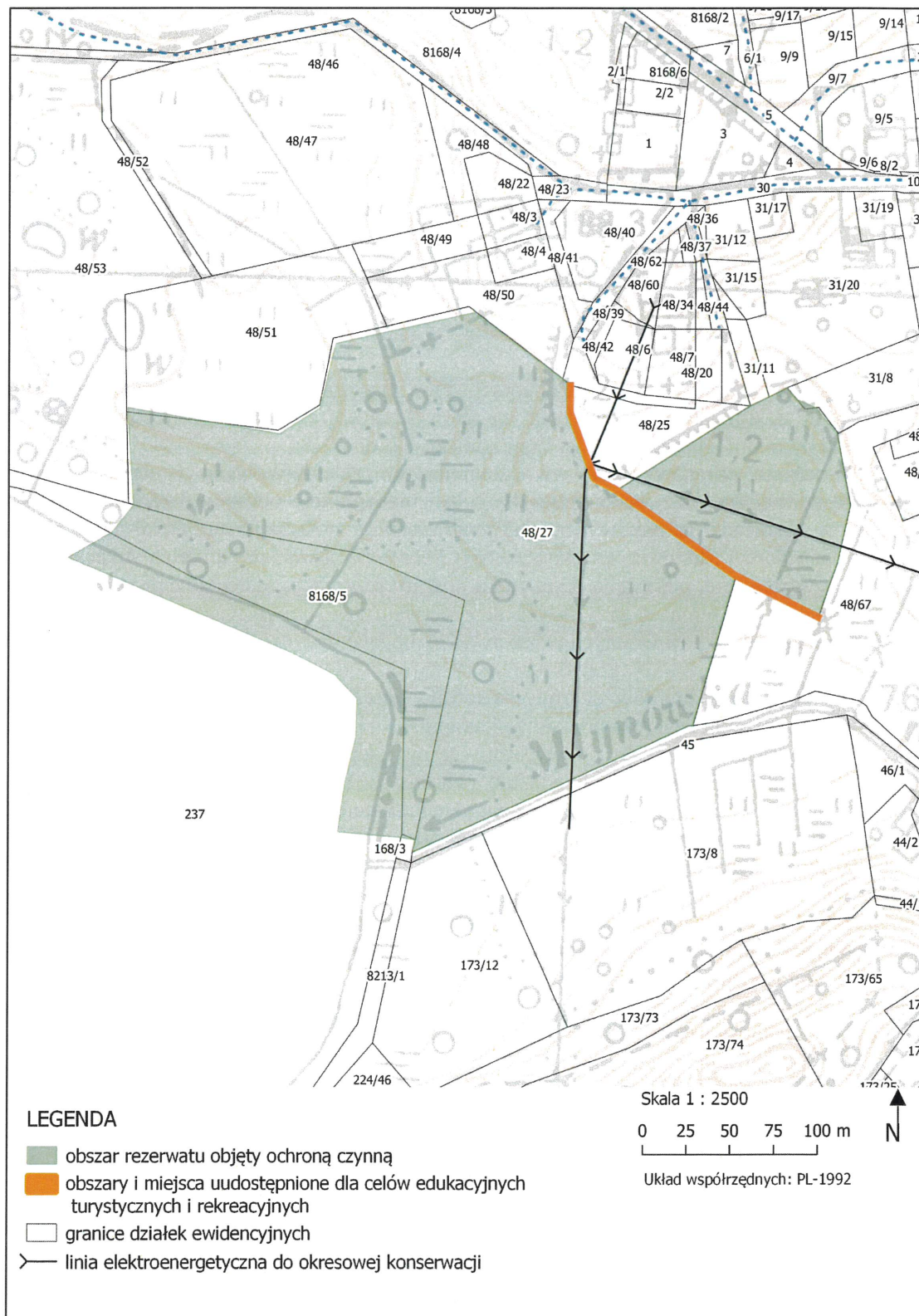
**Załącznik nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia ... 2019 r.**

Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej rezerwat z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań.

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych
1.	Usuwanie nalotu drzew i krzewów oraz koszenie z usuwaniem biomasy lub wypas ekstensywny w celu umożliwienia procesów regeneracji w zbiorowisku murawy kserotermicznej.	Usuwanie nalotu drzew i krzewów w pierwszych dwóch latach obowiązywania planu. Koszenie co 2-3 lata lub wypas owiec.	Część działki ewidencyjnej nr 48/27 obręb Tuczno 108.
2.	Usuwanie niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> oraz rdestowca ostrokończystego <i>Reynoutria japonica</i> .	Mechaniczne lub ręczne usuwanie roślin z miejsc ich występowania poprzez wyrywanie przed okresem dojrzewania owoców (maj-czerwiec) – corocznie w okresie pierwszych 5 lat obowiązywania planu, w kolejnych latach czynność powtarzana co 3-4 lata zależnie od potrzeb.	W miejscach występowania na obszarze rezerwatu.
3.	Prace porządkowe uwzględniające usuwanie nielegalnie powstających pomostów wędkarskich oraz ścieżki do jeziora.	Porządkowanie obszaru rezerwatu w terminach i z częstotliwością zależnie od potrzeb.	Cały obszar rezerwatu.
4.	Usuwanie zaśmieci z obszaru rezerwatu.	Sprzątanie zaśmieci z obszaru rezerwatu i ich wywóz poza jego granice – w terminach i z częstotliwością zależnie od potrzeb.	Cały obszar rezerwatu.
5.	Monitoring chronionych siedlisk przyrodniczych.	Kontrolowanie założonych stanowisk monitoringowych – optymalnie co 5-6 lat w oparciu o metodykę Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.	Cały obszar rezerwatu.
6.	Monitoring poziomu wody w ekosystemach mokradłowych w oparciu o istniejącą sieć piezometrów.	Odczyt poziomu wody w stanowiskach monitoringowych w pierwszych 5-6 latach obowiązywania planu oraz w zależności od potrzeb ustabilizowanie poziomu wód jeziora poprzez budowę trwałego progu piętrzącego na odpływie.	Punktowo na obszarze rezerwatu.
7.	Oznakowanie rezerwatu tablicami informującymi o nazwie rezerwatu i zakazach obowiązujących na obszarze rezerwatu oraz ich bieżące utrzymanie i konserwacja.	Tablice informująca o nazwie rezerwatu (2 sztuki) i zakazach obowiązujących na obszarze rezerwatu (2 sztuki), bieżące utrzymanie i konserwacja.	Granice rezerwatu.

**Załącznik nr 3 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia ... 2019 r.**

Lokalizacja obszarów i miejsc udostępnianych dla celów edukacyjnych,
turystycznych i rekreacyjnych.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 ze zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia dla rezerwatu przyrody plan ochrony, sporządzany zgodnie z art. 18 i 20 tej ustawy. Projekt planu sporządza się uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. z 2005 r. Nr 94 poz. 794).

Rezerwat „Mszary Tuczyńskie” funkcjonuje na mocy zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Mszary Tuczyńskie” (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego. poz. 5024), na łącznej powierzchni 7,22 ha, w celu zachowania mozaiki siedlisk i ekosystemów łąk wilgotnych i ziołorośli, zbiorowisk mokradłowych, lasów bagiennych oraz kompleksów źródliskowych wraz z procesami ich naturalnej dynamiki oraz związaną z nimi cenną florą i fauną.

Rezerwat zlokalizowany jest w całości w granicach obszaru chronionego krajobrazu Puszcza nad Drawą i obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016, a także w części na obszarze Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046. Niniejszy plan ochrony nie uwzględnia zakresu planów zadań ochronnych (pzo) dla obszarów Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 i Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046, gdyż pzo są aktualnie w trakcie opracowywania.

Dokumentacją wyjściową dla opracowania przedmiotowego projektu zarządzenia było „Opracowanie dokumentacji planów ochrony dla wybranych rezerwatów przyrody w województwie zachodniopomorskim” (Gobio - Usługi Przyrodnicze, Toruń 2018).

W trakcie opracowywania ww. dokumentacji zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia zewnętrzne oraz wewnętrzne dla celu i przedmiotów ochrony rezerwatu. Zagrożenia są związane z ekspansją gatunków obcych geograficznie, zwłaszcza niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* i rdestowca ostrokończystego *Reynoutria japonica*, naturalną sukcesją zbiorowisk łąkowych w rezerwacie, penetracją przez ludzi obszaru rezerwatu, sąsiedztwem gruntów prywatnych oraz działalnością na terenach przyległych do rezerwatu i w samym rezerwacie. Potencjalnie mogą wystąpić zmiany stosunków wodnych w rezerwacie, mogące wpłynąć na stan wód i siedlisk zależnych od wód.

Dla celu i przedmiotów ochrony rezerwatu określono działania ochronne, ze wskazaniem obszarów ich wdrażania i zakresu prac do wykonania.

Nie stwierdzono potrzeby powiększania granic administracyjnych rezerwatu ani wyznaczania otuliny. W granicach rezerwatu obowiązuje ochrona czynna, dopuszczająca stosowanie, w razie potrzeby, zabiegów ochronnych w celu przywrócenia naturalnego stanu ekosystemów i składników przyrody lub zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów. W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych dla rezerwatu przyrody dokonano ustaleń polegających na utrzymaniu dotychczasowego przeznaczenia i użytkowania gruntów rezerwatu w dokumentach planistycznych: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczo, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczo oraz planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego. Dodatkowo, we wszelkich dokumentach planistycznych na szczeblu lokalnym i wojewódzkim, należy utrzymać wyłączenie całego obszaru rezerwatu z możliwości lokalizacji wszelkiej nowej infrastruktury technicznej niezwiązanej z udostępnieniem i funkcjonowaniem rezerwatu oraz prowadzenia działań mogących przyczynić się do zmiany stosunków wodnych w sposób mogący wpływać negatywnie na cel ochrony przyrody rezerwatu i pozostałych form ochrony, w granicach których znajduje się rezerwat.

Uwzględniając powyższe:

- rezerwat został objęty ochroną czynną,
- nie wyznaczono otuliny rezerwatu,
- nie wyznaczono w obrębie rezerwatu obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa ze względu na brak uzasadnionej potrzeby ich

wyznaczenia oraz sprzeczność ewentualnej działalności w tym zakresie z celami ochrony przyrody,

- nie wyznaczono w rezerwacie miejsc do prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej ze względu na brak uzasadnionej potrzeby ich wyznaczenia oraz sprzeczność ewentualnej działalności w tym zakresie z celami ochrony przyrody.

Ocena skutków regulacji (OSR)

do projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Mszary Tuczyńskie”

- 1) Cel wprowadzenia zarządzenia - wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 ze zm.).
 - 2) Konsultacje społeczne - projekt został poddany konsultacjom społecznym. Lista uczestników konsultacji społecznych:
 - a) Nadleśnictwo Tuczo,
 - b) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile,
 - c) Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego,
 - d) Starostwo Powiatowe w Wałczu,
 - e) Urząd Miejski w Tucznie,
 - f) Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Bydgoszczy,
 - g) społeczeństwo – udział społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018 r., poz. 2081 ze zm.) poprzez wydanie:
 - obwieszczenia RDOŚ w Szczecinie z dnia 20 stycznia 2016 r., znak: WOPN-ON.6202.22.2016.AR o zamiarze przystąpienia do zmiany planu ochrony - podano do publicznej wiadomości poprzez publikację w Biuletynie Informacji Publicznej RDOŚ, wydruk w prasie o zasięgu regionalnym, wywieszenie na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Szczecinie oraz przesłanie obwieszczenia do właściwych miejscowo: Nadleśnictwa Tuczo, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile, Starostwa Powiatowego w Wałczu, Urzędu Miejskiego w Tucznie z prośbą o jego wywieszenie na tablicach ogłoszeń przez okres ponad 21 dni. Odnośnie zamierzenia nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski,
 - obwieszczenia RDOŚ w Szczecinie z dnia 2019 r., znak: WOPN-ON.6202.24.2019.AS.EG w sprawie możliwości zapoznania się z projektem oraz o możliwości i terminie wnoszenia do niego propozycji i uwag - podano do publicznej wiadomości poprzez publikację w Biuletynie Informacji Publicznej RDOŚ, wydruk w prasie o zasięgu regionalnym, wywieszenie na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Szczecinie oraz przesłanie do właściwych miejscowo: Nadleśnictwa Tuczo, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego, Starostwa Powiatowego w Wałczu, Urzędu Miejskiego w Tucznie, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Bydgoszczy, Regionalnej Rady Ochrony Przyrody z prośbą o ich wywieszenie zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 z późn. zm.). W trakcie konsultacji uwagi i wnioski wniesione zostały przez: - ”.
- Projekt zarządzenia, na podstawie art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.), został zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Szczecinie.....
- Projekt zarządzenia, na podstawie art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r., poz. 2234 z późn. zm), został uzgodniony przez Wojewodę Zachodniopomorskiego pismem z dnia.....
- 3) Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego - zarządzenie będzie miało wpływ na wydatki budżetu państwa w zasobach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w związku z potrzebą wykonania działań z zakresu ochrony czynnej, monitoringu chronionych siedlisk przyrodniczych

PROJEKT

oraz uzupełnienia lub konserwacji oznakowania rezerwatu. W przeciągu 20 lat obowiązywania planu ochrony wydatkowane zostanie na ten cel około 100000 zł.

- 4) Wpływ regulacji na rynek pracy - zarządzenie będzie miało wpływ na rynek pracy w związku z realizacją działań z zakresu ochrony czynnej oraz monitoringu, którego wykonawcy wyłaniani będą na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 z późn. zm.).
- 5) Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionów – brak.
- 6) Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej - zarządzenie nie narusza zapisów zawartych w dyrektywach unijnych.

Szczecin, dnia

Sporządził

STARSZY INSPEKTOR
w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska
w Szczecinie

Eliza Grabowska
24. 06. 2019.

WZ. NACZELNIKA WYDZIAŁU
Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
w Szczecinie

Ag 24. 06. 2019.
Agnieszka Antoniów

Zastępcy Regionalnego
Ochrony Środowiska
w Szczecinie
mgr Beata Poniatońska
mgr Tom Siedlecki

RADECA PRAWNY

Beata Poniatońska
26.06.2019 r.